

Maart 2010

IN DIT NUMMER

P2 ► Samen sta je sterk

Meedoen aan een collectief pensioenfonds heeft grote voordelen. Het is veel goedkoper dan zelf een pensioen regelen. U bent veel minder kwijt aan kosten. De bedrijfstakpensioenfonds zijn een campagne gestart om dit duidelijk te maken: samen sta jij sterk.

P3 ► Oliedom

'Mensen verzekeren wel hun videocamera als ze op reis gaan. Maar over hun pensioen, en vooral: over wat er gebeurt als hun man overlijdt, daarover denken ze geen seconde na.' Pensioendeskundige Emilie Schols over wat vrouwen moeten weten over hun pensioen.

P4 ► Verder na verlies

Apotheekmedewerkster Corry van Schip verloor haar zoon door een bedrijfsongeval. Sindsdien zet zij zich in voor de Vereniging Ouders van een Overleden Kind.

Goed beleggingsjaar voor PMA

Na de klappen die PMA net als andere pensioenfonds in 2008 opliep, is de financiële gezondheid van het fonds in 2009 flink verbeterd. Dat komt vooral doordat 2009 een goed jaar werd voor beleggers. PMA haalde een rendement op de beleggingen van 16%. Daarmee werden de verliezen van 2008 niet goedgemaakt, maar het zorgde er wel voor dat de buffers van het fonds weer wat zijn aangegroeid. Begin 2009 was de dekkingsgraad van PMA gezakt tot 112%. Dat betekent dat er bovenop elke euro pensioenverplichtingen nog maar 12% aan buffers was. Eind 2009 was de dekkingsgraad gestegen tot 129,5%. Daarmee loopt PMA voor op het herstelplan dat is ingediend bij De Nederlandse Bank.

Volgens PMA-directeur Marcellino Kropman betekent dit niet dat het zware weer voor pensioenfonds nu al weer is overgewaaid. 'Het is goed dat onze buffers zijn aangegroeid, maar we zijn nog lang niet op het niveau van vóór de crisis. Bovendien zijn de vooruitzichten voor de korte termijn onzeker. Er is nog steeds kans op een economische terugval.' Volgens Kropman zijn de vooruitzichten voor het fonds voor de wat langere termijn goed. 'We hebben daar in de zomer van 2009 weer een onderzoek naar laten doen. Daaruit blijkt dat PMA bij een ongewijzigd beleid ook in de toekomst het financieel sterke fonds kan blijven dat we altijd zijn geweest.' ◀

Pensioenen in 2010: 3,25% erbij

Dankzij de verbeterde financiële positie heeft het bestuur van PMA kunnen besluiten de pensioenen per 1 januari 2010 volledig te indexeren. De opgebouwde pensioenen van alle apothekemedewerkers en pensioengerechtigden zijn met 3,25% verhoogd. Daarmee groeien de pensioenen volledig mee met de loonstijging in de apotheken. De indexatie (officieel heet het toeslagverlening) is belangrijk voor het behouden van de koopkracht van uw pensioen. Dat geldt natuurlijk direct voor de gepensioneerden, die van hun pensioen moeten leven en ieder jaar geconfronteerd worden met hogere prijzen. Maar de indexatie is ook belangrijk als u nu nog in een apothekewerk. De indexatie voorkomt

dat een euro pensioen die u nu opbouwt tegen de tijd dat u met pensioen gaat veel minder waard is. Vorig jaar kon PMA vanwege de financiële crisis de pensioenen maar gedeeltelijk indexeren. Op 1 januari 2009 werden de pensioenen met 2% verhoogd. Daarmee werden wel de prijsstijgingen in Nederland bijna goedgemaakt, maar de loonstijgingen in de apotheken werden niet gevolgd. Voor het inhalen van die gemiste indexatie is volgens het bestuur nog geen ruimte. PMA-directeur Marcellino Kropman: 'Het is wel onze ambitie om de gemiste indexatie goed te maken, en de deelnemersraad ziet daar ook actief op toe. Maar daarvoor moeten we wel nog hogere buffers hebben.' ◀

Aan de telefoon met Mary Meydam

Kring-Apotheek Parijsch in Culemborg

Goedemiddag, mevrouw Meydam... Hard aan het werk?

'Ja, het is hier altijd lekker druk. We zitten in een vrij nieuwe apothek in een medisch centrum. We werken met 2 apothekers, een manager en 7 assistenten. Het is een heel leuke apothek. Leuke collega's ook. Ja, ha ha, dat moet ik natuurlijk wel zeggen. Ze luisteren mee!'

Hoeveel werkt u? 'Per week 24 uur. Dat is ook echt wel genoeg, naast het huishouden. Ik heb twee kinderen, een van 17 en een van 19. Die wonen nog thuis.'

Wanneer heeft u voor het laatst nagedacht over uw pensioen? 'Vanochtend nog, maar dat was omdat ik wist dat jullie zouden bellen.

Verder denk ik er eigenlijk niet zo vaak aan. Ja, we hebben het er thuis wel eens over dat we straks allemaal langer moeten doorwerken. De AOW gaat toch naar 67? Hier op de apothek zien de meesten van ons dat niet zo zitten. Het is toch een staand beroep.'

Enig idee wat u straks aan pensioen krijgt? 'Nee, niet echt. Ik krijg wel een overzicht, maar dat heb ik nog niet zo goed bekeken.

Mijn man is eigen baas. Omdat hij zijn pensioen zelf moet regelen, hebben we ons daar wel mee beziggehouden. Tja, ik zou toch ook mijn eigen pensioenoverzicht eens moeten bekijken.'

Doen de berichten over de crisis bij pensioenfonds u iets? 'Ik heb dat wel een beetje gevolgd. Maar als je op de website van PMA kijkt, zie je dat zij er nog behoorlijk goed voorstaan.'

Welk medicijn heeft u als laatste verkocht? 'Een kuurtje azytromycine.'

Bij een pensioenfonds bent u voordelig uit!

Bijna niemand die pensioen opbouwt weet hoeveel hij daar samen met zijn werkgever voor betaalt. Veel mensen schatten de kosten te hoog in. Ze denken dat er veel opgaat aan kosten en bonussen. Dat blijkt uit een onderzoek van Motivaction in opdracht van de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen (VB), waar ook PMA lid van is. Eerder al onderzocht De Nederlandse Bank de kosten van pensioenen. Daaruit bleek dat wie meedoet aan een collectieve pensioenregeling zoals die van PMA veel goedkoper uit is dan wie zelf een individuele pensioenverzekering afsluit. Bij een collectief pensioen gaat van elke € 100 aan premie gemiddeld € 3,50 op aan kosten. Bij een individuele pensioenverzekering is dat gemiddeld maar liefst € 25,70. Directeur Gerard Riemen van de VB: 'Gevoed door het tumult over woekerpolissen en provisies, scheren mensen de hele financiële sector vaak over één kam. Men schat de kosten bij pensioenfondsen veel te hoog in. Dat klopt niet. Het is heel eenvoudig waarom wij als pensioenfondsen goedkoop zijn. Wij regelen de zaken voor een heleboel mensen tegelijk. Dat is efficiënt. En

De Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen is een campagne gestart om mensen te wijzen op de voordelen van hun collectieve pensioenvoorziening. PMA steunt deze campagne van harte.

misschien nog wel belangrijker: de fondsen zijn ook echt van en voor de bedrijfstakken. Het hele rendement komt ten goede aan de pensioenen. Pensioenfondsbestuurders doen ook niet aan bonussen en zijn zeer alert op het beloningsbeleid bij de pensioenfondsen.'

Plaatjes kijken voor indexatie

Wat gebeurt er met de koopkracht van uw pensioen als in de toekomst de prijzen stijgen? Pensioenfondsen moeten dat nu duidelijk gaan maken met een plaatje, het indexatielabel (ook wel toeslagenlabel genoemd). Op het plaatje kunt u aan de hand van muntjes zien hoe de kansen zijn dat uw pensioen de komende 15 jaar kan meegroeien met de prijsstijgingen. Er worden daarbij twee scenario's getoond: wat kunt u verwachten onder normale omstandigheden, en wat als het economisch tegenzit. Hoe meer 'indexatiemuntjes', des te meer kans heeft u op bescherming tegen koopkrachtverlies. Garanties geeft het label niet: pensioenfondsen besluiten ieder jaar opnieuw of hun buffers groot genoeg zijn om de indexatie toe te kennen.

Het indexatielabel zegt alleen wat over de kansen op indexatie van uw pensioen, maar niets over de kwaliteit van de pensioenregeling. U kunt er niet aan zien of u in een pensioenregeling zit waarin u veel of weinig pensioen opbouwt. Een label met veel muntjes betekent dus niet dat u automatisch op een 'goed' pensioen uitkomt.

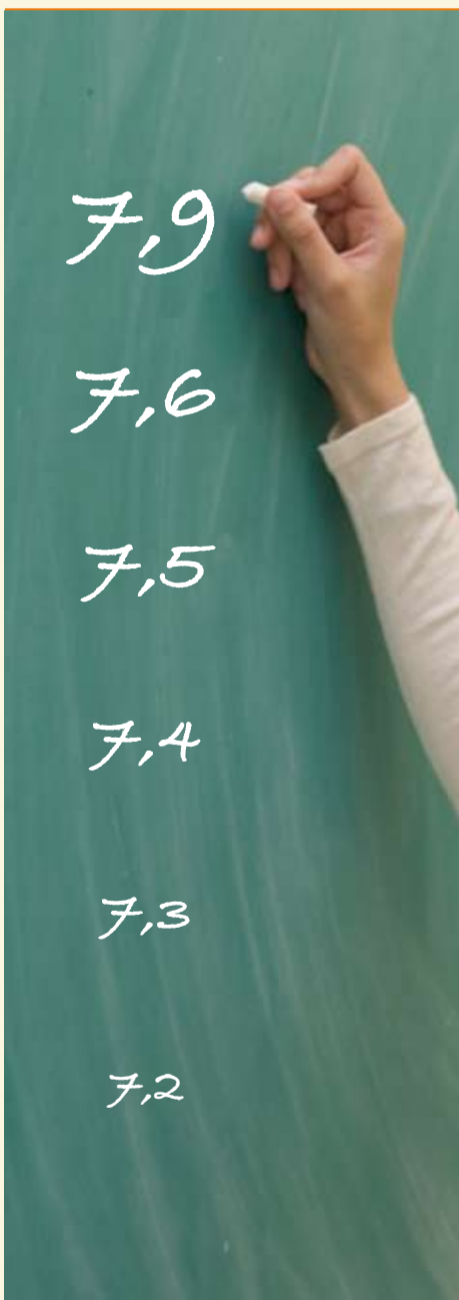
Hieronder ziet u hoe het label eruitziet dat PMA in 2010 gaat gebruiken.

Goed rapport voor PMA

De tevredenheid van apothekemedewerkers over PMA is in twee jaar tijd gestegen van een 7,2 tot een 7,4. Gepensioneerden geven PMA zelfs een 7,9. Dat blijkt uit een onderzoek dat TNS NIPO in opdracht van PMA heeft uitgevoerd. Enkele opmerkelijke feiten:

- ▶ PMA is zeer bekend bij de apothekemedewerkers. Maar liefst 99% van de deelnemers weet dat zijn of haar pensioen bij PMA geregeld is, tegen 90% van de gepensioneerden.
- ▶ De communicatie van PMA wordt met een 7,4 goed gewaardeerd. De meeste waardering heeft u voor persoonlijk contact: een 7,6. De website krijgt een 7,5 en de schriftelijke en telefonische communicatie vindt u een 7,3 waard.
- ▶ 78% van de deelnemers vindt het pensioenoverzicht van PMA (zeer) duidelijk. Toch kent nog 7% het overzicht niet.
- ▶ Ruim een derde (36%) van de deelnemers heeft de website van PMA wel eens bezocht. Twee jaar geleden was dat nog 27%.
- ▶ 68% van de ondervraagden denkt dat pensioen en AOW samen uitkomt op minstens 70% van het laatste salaris. Soms is dat waar, maar het is zeker geen automatisme. Het is bijvoorbeeld sterk afhankelijk het aantal jaren dat u aan de regeling meedoet en of u altijd evenveel uren heeft gewerkt.
- ▶ Driekwart van de apothekemedewerkers vindt de werkgever niet het logische aanspreekpunt voor vragen over hun pensioen.
- ▶ Tweederde van de apothekemedewerkers weet dat de indexatie van het pensioen alleen wordt toegekend als het pensioenfonds daarvoor voldoende financiële buffers heeft. Ruim de helft van alle apothekemedewerkers weet dat PMA probeert om de pensioenen ieder jaar mee te laten groeien met de algemene loonstijging in de apotheek.
- ▶ Driekwart van de gepensioneerden zegt dat de pensioenuitkering op zijn minst voldoet aan wat ze hadden verwacht.

PMA komt naar u toe

Ook de komende tijd trekt PMA het land weer in. U wordt van harte uitgenodigd voor het PMA-pensioensprekuren op locatie. Apothekemedewerkers die wonen in de buurt van de locatie waar het spreekuren gehouden wordt, ontvangen een uitnodiging. Maar wilt u van verder weg toch langskomen, dan kan dat natuurlijk. Belt u ons dan even voor een afspraak. Begin maart waren we in Utrecht en op 23 maart komen we in Eindhoven. Verder zijn we 13 april in Amsterdam. Er volgen later dit jaar ook nog spreekuren in Zwolle, Bergen op Zoom en Rotterdam. Kijk voor data en locaties op onze website.

Functies vastgelegd

Bent u apothekemedewerkster, bezorger of farmaceutisch manager? Sinds vorig jaar registreert PMA de cao-functies van de werknemers. Tot nu toe werden maar twee groepen onderscheiden: apothekersassistenten en overige medewerkers. De nieuwe registratie moet SBA (Stichting Bedrijfsfonds Apotheken) meer inzicht bieden in het personeelsbestand in de branche en het verloop in functies. Dit is bijvoorbeeld van belang voor het opleidingsbeleid. De nieuwe registratie heeft geen gevolgen voor het pensioen.

Emilie Schols van website pensioen kijker.nl:

‘Wat je echt moet weten? Wat er voor je geregeld is als je partner doodgaat.’

**Wat weten mensen van hun pensioen?
En wat zouden ze eigenlijk moeten weten?
Apotheek & Pensioen vroeg het aan de vrouw
die het antwoord als geen ander zou moeten
kennen, Emilie Schols van de website
pensioen kijker.nl.**

Mevrouw mr. dr. Emilie Schols is een dame van stand, maar ze spreekt in gespierde taal. Ze heeft het over partners die dood neervallen, en noemt mensen die zich niet in hun pensioen verdiepen ‘oliedom’. ‘Ja, daar krijgen we bij pensioen kijker.nl wel eens kritiek op. Maar wij noemen de dingen graag bij de naam. Bij pensioenfondsen zeggen ze dingen als “uw partner komt te overlijden.” Bij ons gaat die partner gewoon dood. Je moet het niet moeilijker maken dan het is.’

Want pensioen is al moeilijk genoeg?

‘Pensioen is helemaal niet moeilijk. Je hoeft maar twee dingen te weten. Wat krijg je als je straks stopt met werken en wat krijg je als je partner nu doodgaat? Daar is op zich niets ingewikkelds aan. Ja, hoe die pensioenregelingen onder de motorkap werken, dát is moeilijk. Maar de bedragen waar het echt om gaat, die kun je zo op je pensioenoverzicht vinden. Pensioenfondsen werken sinds een tijdje allemaal met hetzelfde pensioenoverzicht. Je kunt dat van jezelf en je partner zo naast elkaar leggen en optellen. Al moet je je wel bedenken dat het allemaal brutobedragen zijn. Daarom is er op pensioen kijker.nl een pensioenplanner waarmee je dat allemaal zo kunt omrekenen naar netto.’

Verdiepen mensen zich genoeg in hun pensioen?

‘Nee. De meeste mensen staan er volkomen blanco in: ik ga straks met pensioen en waar ik dan van leef, dat zie ik wel. Ik noem dat altijd best wel blond. Ik vind dat het goed is dat je weet wat je straks krijgt. Niet tot op de cent, maar globaal. En breng nou ook eens in kaart wat je straks voor een lasten hebt. Vaak gaan je kosten omlaag na je pensioen, maar niet altijd. Vroeger waren de kinderen dan wel het huis uit, en dat huis was dan ook vaak wel afbetaald. Maar nu krijgen veel mensen later kinderen en kiezen ze voor een aflossingsvrije hypotheek. Dat betekent dat ze straks met een restschuld zitten waarvan de rente niet meer aftrekbaar is. Tel uit je verlies. Zeker bij grote beslissingen is het belangrijk om te weten wat dat betekent voor later.’

Vrouwen die parttime werken, vinden hun eigen pensioen vaak minder belangrijk dan dat van hun man.

‘Ik zeg altijd maar: die man van je heeft niet het eeuwige leven en kan ook nog eens de kuierlatten nemen. Je eigen pensioen is niet onbelangrijk. Ook niet als je parttime werkt. Maar niet alleen vrouwen kijken niet naar hun pensioen, niemand doet het.’

Wat zou je als vrouw echt moeten weten over je pensioen?

‘Wat er voor je overblijft als je partner doodgaat. Zeker als je parttime gaat werken en minder eigen inkomen hebt, is dat belangrijk. Als het niet goed geregeld is, kan het tot veel ellende leiden. Ik begrijp niet waarom mensen daar niet beter naar kijken. Veel vrouwen gaan parttime werken als kind nummer twee er is, zo rond hun dertigste. Ik stel me voor dat je dan samen om de keukentafel gaat zitten en berekent wat het scheelt als zij de helft minder gaat werken. Ik vind het heel merkwaardig dat je je dan niet meteen afvraagt: en wat gebeurt er als hij morgen tegen een boom rijdt?’

En dat weten maar weinig vrouwen?

‘Niemand weet dat. Op het moment dat het ze overkomt, zeggen ze dan: goh, ik wist niet dat het zo weinig was. Als het partnerpensioen de helft van het inkomen van je partner is, dan bof je. Maar meestal is het niet meer dan 35%. Vroeger kreeg een weduwe tot haar 65ste ook nog eens een uitkering van de overheid, maar tegenwoordig krijg je die Anw alleen als je kinderen hebt en niet werkt. Het is een soort aanrechtsubsidie. Nee, ik raad vrouwen aan heel goed te kijken wat er gebeurt als je partner dood gaat. Daarvoor moet je dus kijken hoe het in zijn pensioenregeling geregeld is, niet in de jouwe.’

Maar wat kun je er zelf aan doen dan?

‘Heel vaak kun je iets extra’s regelen in een pensioenregeling. Extra partnerpensioen of een Anw-hiaatverzekering bijvoorbeeld. Bij sommige pensioenfondsen [zoals PMA, red.] is dat automatisch geregeld. Maar vaak moet je je ervoor opgeven en premie betalen. En dat doen dan maar weer heel weinig mensen. Jammer, want dat is een heel belangrijk stuk zekerheid. Je kunt er ook voor zorgen dat er een overlijdensrisicoverzekering in je hypotheek zit of een levensverzekering afsluiten. Op mijn leeftijd ziet een verzekeraar je niet meer aankomen. Maar als je jong bent, kost het je de kop niet. Waarom verzekeren je je videocamera wél als je op reis gaat? Het is niet leuk als die gejat wordt, maar dat is een risico dat je nog best zelf kunt dragen. Maar terugvallen tot de bedelstaf als je man erbij neervalt, dat is een risico dat je niet moet willen lopen. De kans dat het gebeurt is misschien niet zo groot, maar als het gebeurt is de schade enorm.’

Pensioen kijker.nl

Nederlanders weten veel te weinig over hun pensioen. Daarom hebben een aantal maatschappelijke organisaties samen met de pensioenfondsen een website opgezet met heldere informatie over pensioen: www.pensioen kijker.nl.

U kunt er terecht voor pensioennieuws, uitleg over allerlei pensioenkwesies, tips, veelgestelde vragen, brochures enzovoort. Opvallend zijn de filmpjes waarin gewone mensen vertellen hoe zij hun pensioen geregeld hebben. Zo vertellen drie vrouwen over wat er met hun inkomen gebeurde nadat hun man overleed.

Partnerpensioen bij PMA

Ook bij PMA is er een partnerpensioen geregeld. Als een apothekmedewerker overlijdt (voor of na pensionering), is er voor zijn of haar partner direct een levenslange pensioenuitkering. Hoeveel dat voor uw partner is, kunt u lezen op het pensioenoverzicht dat u ieder jaar van PMA krijgt. In de PMA-regeling zit ook automatisch een verzekering voor het Anw-hiaat. Als uw partner na uw overlijden geen recht heeft op Anw van de overheid, zorgt deze verzekering voor een aanvulling.

Let op: PMA keert het partnerpensioen uit aan de partner van een overleden apothekmedewerker. Wilt u als apothekmedewerker weten wat er voor u zelf geregeld is als uw partner overlijdt, dan moet u kijken naar de pensioenregeling van uw partner.

Ongehuwd samenwonend? Meld uw partner aan!

Als u getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap heeft, is het partnerpensioen bij PMA automatisch geregeld. Maar als u ongehuwd samenwoont, moet u uw partner aanmelden bij PMA. Doet u dat niet, dan is er bij uw overlijden geen recht op partnerpensioen. Heeft u het nog niet gedaan, meld uw partner dan alsnog bij ons aan. De voorwaarden vindt u op www.pma-pensioenen.nl. Het kost u geen extra premie.

‘Verdriet is de prijs die je betaalt voor de liefde’

Corry van Schip (62), apothekemedewerker bij de Boots Apotheek in Houten, verloor in 1994 haar 21-jarige zoon Coen bij een bedrijfsongeval. Sindsdien zet zij zich in voor de Vereniging Ouders van een Overleden Kind, een landelijke zelfhulporganisatie.

‘Toen werd het 21 oktober 1994. Het was op een vrijdag. Ik was aan het werk in apotheek Houten. Om een uur of 2 zag ik de bazin van de Dorpsapotheek, ook gevestigd in Houten, binnenkomen. Ik werkte ook een dag in de week in de Dorpsapotheek. Ik vond dat ze er een beetje raar uitzag, het was net of ze gehuild had. Ik zag haar smoezen met de andere baas en ik werd apart genomen. Ik wist op dat moment dat er iets verschrikkelijks gebeurd was. Ik dacht ook te weten wat: ik zou vast een verkeerd medicijn hebben afgeleverd en een van de cliënten van de andere apotheek zou daar aan zijn overleden. Iets anders kon ik me niet bedenken, want waarom zouden ze er anders alle twee zo aangedaan bij zitten. Ze vertelden mij wat er echt was voorgevallen...’

Dit is een citaat uit een lezing van Corry van Schip over de dood van haar jongste zoon Coen. Coen kreeg op die noodlottige dag een ongeluk met een landbouwmachine en is ter plaatse aan zijn verwondingen overleden. Niemand heeft het zien gebeuren.

Onwezenlijk

De eerste weken en de begrafenis gingen voorbij in een onwezenlijke roes. In de periode daarna wilde Corry alleen maar in bed blijven liggen. Maar ze beseftte al snel dat ze structuur nodig had en mensen om zich heen. Ze sprak met haar baas af dat ze, zoals ze het zelf noemde, ‘therapeutisch’ kon komen werken in de apotheek. ‘Op de fiets erheen jankte ik de hele weg, maar zodra ik de apotheek binnenliep ging er een knop om.’ Ze begon tegen koffietijd, en mocht naar huis als het niet ging. Er was dus geen druk, en dat hielp. De collega’s waren allemaal op de hoogte en zeer meelevend, dat hielp ook. Zo ging er een jaar voorbij en op een gegeven moment ging Corry uit de ziektewet en weer in een gewoon dienstverband in de apotheek aan het werk.

Vereniging

Op een dag zag ze een advertentie in de krant staan voor een informatiemiddag van de Vereniging Ouders van een Overleden Kind. Ze ging erheen, zij het met lood in haar schoenen. Ze werd vriendelijk welkom geheten, er werd naar de naam van haar overleden kind gevraagd, je kon er een kaarsje opsteken. Corry had tot op dat moment nog nooit iemand gesproken die ook een kind had verloren – in haar hele omgeving was zij de enige. Tot haar verbijstering zag ze die middag dat er bezoekers waren die samen

lachten en grapjes maakten. Voor het eerst beseftte ze dat het blijkbaar mogelijk was om ooit weer iets van vrolijkheid te ervaren. Dat leek haar op dat moment nog een volslagen onmogelijkheid.

Lotgenoten

Inmiddels is het ongeluk vijftien jaar geleden en Corry is nog steeds bij de Vereniging, maar nu vooral om anderen te ondersteunen. Ze is bestuurslid en leidt groepen waarin ouders die kort geleden een kind hebben verloren met elkaar kunnen praten. Dit lotgenotencontact is er natuurlijk in de eerste plaats om ervaringen te kunnen delen met mensen die hetzelfde hebben meegemaakt. Maar minstens zo belangrijk is, aldus Corry, dat bij de Vereniging ‘niets gek is, alles mag daar. Het is een soort legale manier om af en toe weer aan de slag te gaan met die verschrikkelijke gebeurtenis, die er altijd zit.’ In de ‘gewone’ maatschappij wordt het vreemd gevonden als iemand na een sterfgeval opeens hevig geïnteresseerd raakt in paranormale verschijnselen, of als iemand tien jaar na dato nog in tranen uitbarst over het overlijden van een kind. Je hoort er ook wel dat mensen arbeidsongeschikt raken en ook relaties hebben het vaak moeilijk. Bij de Vereniging wordt het begrepen.

Taboe

Waar mensen die van nabij een sterfgeval hebben meegemaakt vaak tegenaan lopen, vertelt Corry, is dat de dood in onze maatschappij zo’n enorm taboe is. Daardoor wordt er over het overlijden nauwelijks meer gesproken of anderen gaan voor de nabestaande invullen wat voor hem of haar goed zou zijn. In Corry’s geval besloot de vrouw

Het pensioen van Corry van Schip

Hoe is het met uw pensioenbewustzijn?

‘Ik ben redelijk pensioenbewust. Ik besteed aandacht aan de informatie die ik van PMA krijg toegestuurd, al hoef ik niet alles tot op de cent te weten. Maar een globale indruk wil ik wel hebben en die heb ik ook wel. Wat ik altijd vreemd heb gevonden is dat uiteindelijk niemand je kan vertellen hoeveel je netto na je 65ste zult hebben. Toen mijn man dit jaar 65 werd, wist hij nog maar nauwelijks wat hij netto zou overhouden. Uiteindelijk geeft de belastingaangifte duidelijkheid.’

Wat is voor u de ideale pensioenleeftijd?

‘Ik ben al voor een deel met pensioen. De Seniorenregeling eindigde toen ik 61 werd. Ik had toen kunnen stoppen met werken, maar ik vind het werk nog steeds interessant en ook het contact met collega’s is voor mij heel belangrijk. Een ander aspect is dat het me al met al in de periode tot m’n 65ste zo’n € 30.000 aan inkomen zou schelen. Uiteindelijk heb ik ervoor gekozen om twee dagen te blijven werken en verder deeltijdpensioen op te nemen. Zo kom ik aan ongeveer hetzelfde inkomen als voor mijn 61ste en bouw ik ook nog extra pensioen op. Ik heb het uitgezocht met hulp van iemand van PMA. Mijn man is al met pensioen en we reizen graag. Met mijn werkgever heb ik de deal gesloten dat ik in het laagseizoen wat meer vrij kan nemen, en de overgeslagen dagen inhaal in de schoolvakanties.’ ◀

van de begrafenisondernemer dat de familie Coen maar beter niet meer kon zien. Corry heeft er tot op de dag van vandaag spijt van dat de kist dicht is gebleven. Iemand anders maakte mee dat er tijdens een familie-etentje met geen woord over haar pas overleden kind werd gerept onder het motto: *we zijn nou gezellig met z’n allen uit eten, laten we het er nu maar niet over hebben*. Met zo’n houding help je een nabestaande niet, integendeel. Wat er gebeurd is is gebeurd – er niet over praten maakt het niet beter, maar erger. Corry raadt nabestaanden dan ook aan om zélf aan te geven dat er wel over het onderwerp gesproken mag worden. Zij praat met collega’s nog wel eens over Coen. En bij nieuwe collega’s is de vraag altijd: *wanneer vertel ik het?* ‘Het is ongemakkelijk om er nooit iets over te zeggen maar er moet natuurlijk wel eerst een zeker vertrouwen zijn voor je erover begint. En wat altijd moeilijk zal blijven is om een professionele houding aan te nemen als men aan de balie komt melden dat er een familielid overleden is, zeker als het om een jong iemand gaat. Dan is die steen op mijn maag er weer, die steen die ik ook voel als ik iemand zie lopen die een beetje lijkt op Coen, of als ik een bepaald liedje hoor. Het verdriet blijft altijd. Dat is de prijs die je betaalt voor de liefde voor je kind.’ ◀

OPROEP

De redactie van dit blad zoekt contact met apothekemedewerkers, gepensioneerd of niet, met een vrijetijdsbesteding waarover ze in dit blad willen vertellen. Het mag vrijwilligerswerk zijn, iets creatiefs, een studie, kortom, alles wat u doet om uw leven te verrijken. Neem contact op met Johanna Kroon van de redactie van dit blad, Nieuwe Prinsengracht 25, 1018 EE Amsterdam, telefoon 020-3306685 of stuur een mailtje naar johanna@a-vier.nl. Wij stellen uw reactie zeer op prijs.